

Väittämäkortit – Liikkuva romaniväestö Suomessa

ROMANIT EUROOPASSA – Ihmisoikeudet, liikkuvuus ja lapset

Laatineet: Maija-Stiina Auvinen ja Jenni Väisänen, yhteisöpedagogiopiskelijat, HUMAK, 2014

Väittämäkortit tulostetaan ja leikataan ryhmille. Ryhmien tehtävä on jakaa kortit kolmeen pinoon: *faktaa*, *fiktiota* ja *mielipidettä* (ja en osaa sanoa). Kun oppilaat ovat valmiita, käydään läpi oikeat vastaukset.

Mielipiteen erottaminen totuudesta ja fiktiosta voi olla hyvinkin haastavaa. Mielipiteen erottaa totuudesta esimerkiksi sillä, että mielipiteestä voi esittää eriäviä näkemyksiä. Mielipide on (henkilökohtainen) kokemus ja/tai näkemys, joka riippuu ihmisen perspektiivistä, tunteista tai ihmisen yksilöllisestä käsityksestä jostakin asiasta, johon myös yhteisö voi vaikuttaa.

On hyvä muistuttaa, että mielipiteitä saatetaan usein keskustelussa esittää faktoina. Useihin ihmisryhmiin liitetään negatiivisia ajatuksia ja stereotypioita, jotka esitetään faktoina, mutta jotka eivät kuitenkaan pidä paikkaansa (esim. romanit ovat varkaita).

Tärkeää tässä tehtävässä on, että oppilaat perustelevat vastauksensa ja keskustelua syntyy.

Oleellista on myös korjata fiktiiviset oletukset faktalla.

Oikeat vastaukset ohjaajalle

FAKTA

- Viime vuosina Suomeen saapuvat ulkomaalaiset romanit ovat pääsääntöisesti kotoisin Romaniasta ja Bulgariasta
- Suomessa romanialaiset ja bulgarialaiset romanit ansaitsevat mm. kerjäämällä, keräämällä tyhjiä pulloja, katusoitolla.
- Iso Numero –lehti, jota kaikilla vähävaraisilla on lupa myydä, maksaa 4 euroa, josta myyjä saa itselleen 3 euroa.
- Euroopan unionissa kaikilla kansalaisilla on oikeus liikkua vapaasti EU-jäsenmaiden alueella.
- Suurin osa romaneista elää paikallaan.
- Romaniperheissä kaikki raha on usein perheen isällä.
- Suomessa lain mukaan kerjääminen ei ole rikos, jos sitä ei tee häiritsevästi.
- Suurin osa Romaniasta tulevien romanien lapsista jää nykyisin kotimaahan esim. isoäidin tai muun sukulaisen hoitoon.

- Suomeen saapuvilla liikkuvan romaniväestön lapsilla on oikeus terveydenhoitoon ja koulunkäyntiin.
- Bulgariassa 60 % romaninaisista avioituu ennen 18 ikävuotta.
- Jokainen yksittäinen ihminen voi suhtautua kunnioituksella ja arvostuksella kaikkiin toisiin ihmisiin.
- Kerjääminen ei ole kenenkään ihmisarvon mukaista.

FIKTIOTA

- Viime vuosina Suomeen saapuvat ulkomaalaiset romanit eivät pääsääntöisesti ole EU:n kansalaisia. (Bulgaria ja Romania kuuluvat EU:hun)
- Romanit ovat lähteneet kotimaastaan koska kiertolaisuus on heillä veressä. (Omasta kotimaasta lähteminen liittyy erityisesti lähtömaan huonoihin oloihin.)
- Suomessa monet romanialaisista ja bulgarialaisista romaneista ansaitsevat varastelemalla. (Suomessa romanialaiset ja bulgarialaiset romanit ansaitsevat kerjäämällä, keräämällä tyhjiä pulloja, katusoitolla ja –taiteella sekä myymällä kukkia ja lehtiä (Iso Numero))
- Iso Numero –lehti, ei oikeastaan elätä ketään, mutta antaa mahdollisuuden oikeaan työhön. (Lehteä myydään tuhansia ja myyjä saa suurimman osan voitoistaan itselleen.)
- Suurin osa Romaniasta ja Bulgariasta tulevista romanialaisista tulee Suomeen ilman lupaa. (Jokaisella EU:n kansalaisella on lupa liikkua EU:n alueella.)
- Suurimalla osalla Romaniasta ja Bulgariasta tulevista romanialaisista ei ole henkilöllisyystodistuksia. (Lähes jokaisella on henkilöllisyystodistus, mutta ei Eurooppalaista sairaskorttia)
- Talvella kaikki Itä-Euroopan romanit matkustavat takaisin kotimaahansa. (Talvella romaneita on Helsingissä vajaat parisataa, joista arviolta kymmenkunta elää Helsingissä ilman majoitusta kadulla)
- Kerjäämisen pitäisi kriminalisoida, koska sen taustalla saattaa olla ihmiskauppaa. (Asiantuntijoiden mukaan Itä-Euroopan romanien kerjäämisessä ei ole nähtävissä viitteitä ihmiskaupasta, vaan romanit kerjäävät itselleen ja perheelleen.)
- Itä-Euroopan liikkuvien romanien mukana tulleet lapset ovat usein likaisia ja sairaita. (Romanien kanssa työskennelleet kertovat, että lapset ovat olosuhteisiin nähden terveitä, hyvin hoidettuja ja hyvinvoivia)
- Helsingissä on ollut viime vuosina kesäisin alle 100 Itä-Euroopan romanialaista. (Helsingissä on ollut viime vuosina kesäisin noin 500- 600 Itä-Euroopan romanialaista, joista lapsia on arviolta viitisen kymmentä.)

- Lastenkin tulisi saada kerjätä, jos perheellä menee todella huonosti. (Helsingin kaupungin sosiaalivirasto on antanut määräyksen puuttua, jos lapset ovat vanhempien mukana kerjäämässä.)

MIELIPIIDE

- Viime vuosina Suomeen saapuvat ulkomaalaiset romanit eivät kuulu Suomeen.
- On ymmärrettävää, että romanit ovat valmiita liikkumaan Euroopassa asuen autoissa ja eläen puutteellisissa oloissa.
- Ei ole hyvä, että romanilapset joutuvat matkustamaan vanhempiensa kanssa.
- Helsingissä on nykyään liikaa kerjäläisiä.
- Kerjääjille ei tulisi antaa rahaa.
- Romanilapset olisi hyvä Suomessa ottaa huostaan, sillä lapsen ei pitäisi asua autossa.
- Lasten ei pitäisi kerätä pulloja, sillä se on lapsityövoimaa.

Viime vuosina Suomeen saapuvat ulkomaalaiset romanit ovat pääsääntöisesti kotoisin Romaniasta ja Bulgariasta

Suomessa romanialaiset ja bulgarialaiset romanit ansaitsevat mm. kerjäämällä, keräämällä tyhjiä pulloja, katusoitolla.

Iso Numero –lehti, jota kaikilla vähävaraisilla on lupa myydä, maksaa 4 euroa, josta myyjä saa itselleen 3 euroa.

Euroopan unionissa kaikilla kansalaisilla on oikeus liikkua vapaasti EU-jäsenmaiden alueella.

Suurin osa romaneista elää paikallaan.

Romaniperheissä kaikki raha on usein perheen isällä.

Suomessa lain mukaan kerjääminen ei ole rikos, jos sitä ei tee häiritsevästi.

Suurin osa Romaniasta tulevien romanien lapsista jää nykyisin kotimaahan esim. isoäidin tai muun sukulaisen hoitoon.

Suomeen saapuvilla liikkuvan romaniväestön lapsilla on oikeus terveydenhoitoon ja koulunkäyntiin.

Bulgariassa 60 % romaninaisista avioituu ennen 18 ikävuotta.

Jokainen yksittäinen ihminen voi suhtautua kunnioituksella ja arvostuksella kaikkiin toisiin ihmisiin.

Kerjääminen ei ole kenenkään ihmisarvon mukaista.

Viime vuosina Suomeen saapuvat ulkomaalaiset romanit eivät pääsääntöisesti ole EU:n kansalaisia.

Romanit ovat lähteneet kotimaastaan koska kiertolaisuus on heillä veressä.

Suomessa monet romanialaisista ja bulgarialaisista romaneista ansaitsevat varastelemalla.

Iso Numero –lehti, ei oikeastaan elätä ketään, mutta antaa mahdollisuuden oikeaan työhön.

Talvella kaikki Itä-Euroopan romanit matkustavat takaisin kotimaahansa.

Suurimalla osalla Romaniasta ja Bulgariasta tulevista romanialaisista ei ole henkilöllisyystodistuksia.

Kerjääminen pitäisi kriminalisoida, koska sen taustalla saattaa olla ihmiskauppaa.

Itä-Euroopan liikkuvien romanien mukana tulleet lapset ovat usein likaisia ja sairaita.

Helsingissä on ollut viime vuosina kesäisin alle 100 Itä-Euroopan romania.

Suurin osa Romaniasta ja Bulgariasta tulevista romanialaisista tulee Suomeen ilman lupaa.

Lastenkin tulisi saada kerjätä, jos perheellä menee todella huonosti.

Viime vuosina Suomeen saapuvat ulkomaalaiset romanit eivät kuulu Suomeen.

On ymmärrettävää, että
romanit ovat valmiita
liikkumaan Euroopassa
asuen autoissa ja eläen
puutteellisissa oloissa.

Ei ole hyvä,
että romanilapset
joutuvat matkustamaan
vanhempiensa kanssa.

Helsingissä on
nykyään liikaa
kerjäläisiä.

Kerjääjille
ei tulisi
antaa rahaa.

Romanilapset olisi
hyvä ottaa Suomessa
huostaan,
sillä lapsen ei
pitäisi asua autossa.

Lasten ei pitäisi
kerätä pulloja,
sillä se on
lapsityövoimaa.